

LEKGETHO LA LEKENO LA RENTE

Lekgetho la Lekeno la Kgwebo ke eng?

Ebang motho a rentisa thepa (ka kakaretso sena ke bodulo) mme a fumana lekeno la rente, bokaalo bo fumanweng bo tla lefiswa lekgetho la lekeno.

Bodulo bo ka akaretsa tsena:

- matlo a matsatsi a phomolo
- dibaka tsa maroko le dijo tsa hoseng
- matlo a baeti
- ho rentiswa ha karolo e itseng ya ntlo ya hao, e kang phaposi kapa folete
- dintlo tsa bodulo le
- bodulo bo bong bo jwalo.

Ebe lekgetho le sebetswa palo jwang lekenong la rente?

Lekeno la rente leo o le fumanang le lokela ho kenyeletswa hodima lekeno la lekgetho lefe kapa lefe le leng leo o ka beng o na le lona, empa le lona le tla fokotswa ke ditshenyehelo tse ding tse itseng tse bileng teng tse dumelletsweng. (sheba ka tlase)

Ebang ho na le bokaalo bofe kapa bofe bo bong boo o bo leshwang hodima rente ya bodulo, hodima rente ya kgwedi ka nngwe, bokaalo bon ka bobedi le bona bo angwa ke lekgetho la lekeno. Bokaalo bona ka bobedi ba ona ba tlatsetso, mohlala, diprimiamo tsa lisi tseo hangata di yeng di leshwe ka tsela ya ditefo tse kgolo ha lisi e qala, moo paloyohle ya bokaalo bona e lefisiwang lekgetho ka selemo sa hlahlobo moo bo eketsehang ka sona kapa ha bo fumanwa.

Kamohelo kapa ho hloma ha depositi ya rente ka mohiri ha e hloke ho akaretswa lekenong lohle la mohiri ka nako eo le leshwang lekgetho la pele, ebang ho na le setlamo sa hore mohiri a boele a kgutlise depositi eo hamoraonyana. Ka kakaretso bo tla ba lekeno lohle ebang le le diatleng tsa mohiri ha depositi e se e qetella e phethahatswa ke mohiri. Le ha ho le jwalo, ho tshwarwa ha depositi ya rente ho lokela ho sebetswa ho ipapisitswe le dintlha le mabaka a taba ka nngwe.

Ebe lekeno la rente le ka fokotswa?

E, lekeno la rente le ka fokotswa ke ditshenyehelo dife kapa dife tse dumellehileng tse bileng teng ka nako eo sebaka se neng se hirilwe ka yona. Ke feela ditshenyehelo tse etsahetseng nakong ya tlhahiso ya lekeno la rente ena tseo ho ka etswang tseko ya tsona. Tjhelete efe kapa efe le kapa ditshenyehelo tsa praevete di ka se dumellwe ho ba dikgulo.

Ke ditshenyehelo dife tse dumelletsweng?

Ditshenyehelo tse ka hulwang lekenong la rente di akaretsa:

- ditefiso tsa ditshebeletso tsa masepala

- tswala ya bonto
- dipapatso
- ditefiso tsa diakgente tsa diakgente tsa thekiso ya matlo
- inshoreense (ya beng ba matlo e seng dikahare tsa ntlo)
- ditshebeletso tsa tshimo
- ditokiso tsa sebaka se hirilweng le
- tshireletseho le dilevi tsa moaho

Ke ditshenyehelo dife tse sa dumellwang?

Ditshenyehelo tsa mofuta wa tjelete kapa tse etsahetseng nakong ya tlhahiso ya lekeno la rente ena di ke ke tsa dumellwa. Tsena di ka akaretsa, mohlala, ditjeo tsa dintlafatso tse entsweng moahong. Dintlafatso di se ferekannngwe le ditokiso le tlhokomelo tse e leng hore di dumelletswe ho ba dikgulo. Ditokiso le tlhokomelo hangata di etsahala ha motho a leka ho kgutlisetsa thepa boemong ba yona ba sethatho ka lebaka la tshenyeheo kapa ho tsofala. Dipheho tsa dintlafatso hangata di baka hore thepa e be e ntlafetseng. Ho tseba hore na ho bile le tokiso, tlhokomelo kapa ntlafatso, ho na le dintlha le mabaka a lokelang ho lekolwa bakeng sa taba ka nngwe.

Le ha dintlafatso di sa dumellwa ho ba kgulo kgahlano le lekeno la rente, boleng ba tsona, bo ka akaretswa ditjeong tsa motheo tsa moaho e le ho fokotsa kuno (kapa tahlehelo) e entsweng ka mora thekiso ya dithoto ha ho ne ho rekiswa moaho oo bakeng sa mabaka a [lekgetho la kuno e entsweng ka mora thekiso ya dithoto](#).

Phepelo ya bodulo ka hara moaho ha e angwe ke phepelo e mabapi le VAT, mme kahoo o ka se hule VAT e bileng teng hodima ditshenyehelo tse mabapi le phepelo ya bodulo ka hara moaho.

Ho etsahalang ebang ditshenyehelo di feta lekeno la rente?

Ebang ditshenyehelo di ka feta lekeno la rente, tahlehelo e lokela ho ba teng hore e tsebe ho bapiswa le lekeno le fumanweng ke motho eo ka bonnotshi ba hae, ha feela e le hore tahlehelo eo ha ya "bolokwa" (ring fenced) ho latela dintlha tsa dipheho tse teng tsa thibelo ya ho qojwa ha tefo. Ho fumana lesedi le fetang lena, boha [Guide on ring-fencing of assessed losses arising from trade conducted by individuals](#).

Motho ka bonnotshi ba hae o tlamehile hore a kgone ho kgotsofatsa SARS ka ho phethahala hore o feela a ile a etsa tsa kgwebisano ya nnete ka ho rentisa moaho wa hae.

[Boha mehlala ya se etsahalang e mabapi le ka moo ditshenyehelo di ka hulwang ka teng.](#)